VIERDE JAAR. N°. 611. — 1839. — ZATURDAG, 2 NOVEMBER.

DE AVONDBODE,

ALGEMEEN NIEUWSBLAD

ABONNEMENT
AAN HET BUREAU VAN HET BLAD,
Warmoesstraat, N°. 208.
en bij alle Boekhandelaars en Postkantoren van het Rijk.

Brieven, Gelden, enz., moeten *franco* worden ingezonden.

PRIJZEN
VOOR 3 MAANDEN,
te *Amsterdam*.............................. ƒ 7.—
en *Buitensteden* franco...................... - 8.—

Advertentiën.
ZEVEN REGELS of minder................... ƒ 1.75.
Elken regel meer.......................... - 25.
ZEGEL voor elke advertentie en herhaling.... - 35.

voor Staatkunde, Handel, Nijverheid, Landbouw, Kunsten en Wetenschappen.

NEDERLANDEN.

AMSTERDAM 1 Nov. Dezer dagen heeft de Duitsche Bondsvergadering een belangrijk geschrift in het licht doen verschijnen, het verslag inhoudende, nopens het door dat ligchaam gedane onderzoek betrekkelijk de woelingen, waarvan Duitschland sinds de laatste jaren herhaaldelijk het tooneel is geweest. Behalve de vele bijzonderheden, welke daarin voorkomen, en waaruit ten duidelijkste blijkt, met welken ijver en volharding de aartsvijanden van alle orde en rust de grondslagen der Duitsche maatschappij door alle middelen hebben pogen te ondermijnen, trekt voornamelijk de aandacht de inleiding, die dit werk voorafgaat, en welke wij gewigtig genoeg achten, om alhier in haar geheel aan onze lezers mede te deelen. Dezelve is van den navolgenden inhoud:

« Toen, in 1813, de dwang der vreemde overheersching op Duitschland drukte, hebben onderscheidene mannen, en daaronder velen, die de eer en het welzijn van hun Vaderland ter harte gingen, geheime staatkundige genootschappen tot stand gebragt, waarin men, uithoofde dezelve bepaald tegen den vreemdeling waren gerigt, geenerlei gevaarlijk karakter zag voor de regeringen, die het overigens bezwaarlijk was daarvan uit te sluiten. Bij den aanvang van den strijd, bestond er slechts één doel; geheel Duitschland, vorsten en volken vereenigden zich tegen den gemeenschappelijken vijand. Het gewigt van den oorlog deed niet het oog verliezen de wijze, waarop het land, waarvan de inwendige banden verbroken waren, zich naderhand weder zoude herstellen. Maar toen men van het vreemde juk bevrijd was en den vijand overwonnen had, ontstonden er omtrent de inwendige organisatie van het gemeene Vaderland wenschen en verwachtingen, die minder of meerder de door de omstandigheden opgelegde mate overtroffen. Vele personen misten het noodige doorzigt om de algemeene welvaart te kunnen verzekeren, door de organieke vereeniging des lands, rondom welk beginsel zich de verspreide leden der Duitsche Staten tot hun gemeenschappelijk heil vereenigden. Op die wijze werd geboren of bernieuwd bij hen, die niet konden begrijpen de waarachtige inwendige eenheid van Duitschland, het denkbeeld van eene zigtbare en uitwendige eenheid. In de genoemde genootschappen vindt men de eerste kiem van dat denkbeeld, hoewel zij ten minste grootendeels opgehouden hadden te bestaan. Allen, die hun doel door den uitslag der gebeurtenissen bereikt dachten, hadden zich formeel of stilzwijgend uit die genootschappen teruggetrokken.

« Andere genootschappen waren daarvoor in de plaats getreden, en er had zich daarbij een nieuw element gevoegd. De revolutionaire denkbeelden omtrent de betrekkingen der vorsten en volken, welke de eerste Fransche omwenteling eensdeels hernieuwd, en anderdeels voortgebragt had, waren niet in Duitschland, gedurende de laatste tien jaren der afgeloopen eeuw, zonder weêrklank gebleven. Maar die belangstelling was verzwakt en bijkans verdwenen, ten gevolge van de rampen, die deze denkbeelden aan Frankrijk berokkend hadden, en later door den invloed der vernedering, waarmede Duitschland toen getroffen werd. Na den vrede vertoonden zich die denkbeelden bij sommigen met des te meer kracht, naar mate de gemoedsstemming, die uit de gebeurtenissen voortvloeide, zich naar een nieuw doel gewend had. Dit onderscheid tusschen de grondslagen der genootschappen, op dat tijdstip, en tusschen die, welke, zonder daarvan een deel uit te maken, dezelfde strekking volgden, behoort men niet uit het oog te verliezen; en men zoude onbillijk handelen door op dezelfde wijze te beoordeelen allen, die toen hunne wenschen in strijd vonden met het bestaande, en met hetgeen nieuwlings daargesteld was.

« In het najaar van 1815 vestigde de openbare aandacht zich op de staatkundige genootschappen, en men weet, dat zij toen uit elkander gingen en geen eigenlijk bestaan meer hadden. Onder deze moet men vooral rekenen twee, die na den eersten vrede van Parijs waren ontstaan. In den zomer van 1814 had zich te Usingen, en in het begin van 1815 eene andere gevormd, die, beide door eenen innigen band vereenigd, ten doel hadden, de omverwerping door geweld van de bestaande orde van zaken; hoewel alle leden niet met het wezenlijke oogmerk bekend waren. Dit blijkt uit de stukken, die, ten dezen aanzien aan de oude commissie van onderzoek te Maintz zijn overgelegd. Toen in 1815 deze genootschappen ontbonden werden, onttrokken zich daaraan de leden, die, onzeker omtrent de waarachtige bedoelingen, zich hadden laten verleiden tot de najaging van hersenschimmige theoriën, van welke de omstandigheden de toepassing niet veroorloofden; terwijl de overigen, die beter ingewijd schenen, vereenigd bleven, doch zonder eenen stelligen band, ten einde gezamenlijk aan een gemeenschappelijk doel te werken. Men vindt de sporen van hunne veelvuldige betrekkingen in het groothertogdom Hessen, het hertogdom Nassau, en aan den Rijn. Er bestaan zelfs schriftelijke bewijzen, dat verschillende der voornaamste leden toen droomden van de daarstelling eener Duitsche republiek, hoezeer men zich wel in acht nam deze geheime gedachte te openbaren. Ten einde daartoe door slinksche en indirecte middelen te geraken, in plaats van de hernieuwing of de invoering der provinciale Staten langs den wettigen weg af te wachten, vorderde men luide en met hartstogt, door eene opzettelijke of onwillekeurige verwarring van denkbeelden, constitutiën, op eene vreemde leest geschoeid, en men drong aan op eene algeheele vertegenwoordiging van het Duitsche volk op de Fransche of Engelsche wijze.

» Ziedaar de oorsprong van dat vreemde bestanddeel, dat zich toen voor de eerste maal in den strijd mengde, die tot dus verre alleen in eenen nationalen zin was gevoerd. Die vordering openbaarde zich met minder of meerder hevigheid in de gesprekken en openbare geschriften, en maakte zich welhaast van de drukpers meester. De jeugd vooral werd aangevuurd. Iedereen herinnert zich de beslissende staatkundige wending, die aan het *Turnwesen* werd gegeven. Reeds in 1814 en 1815 bestonden er onder de studenten te Halle en Jena genootschappen, in strijd met de *landmannschaften*, die weldra het aanzijn gaven aan de *Burschenschaften*. Deze vereenigingen, die bij haren oorsprong van eenen staatkundigen aard waren, strekten zich langzamerhand uit over alle de Duitsche hoogescholen; somwijlen zelfs omvatten de *Burschenschaften* eene algemeene associatie, ongelijk in krachten en omvang naarmate van de tijdstippen.

« Deze genootschappen hebben zich bijkans zonder tusschenpoozen tot op onze dagen voortgezet. Deze vereeniging, die niet altijd een karakter van hoog verraad aanbood, had, zoo wat doel als de middelen betreft, eene bepaalde strekking van jacobinismus aangenomen, en was des te gevaarlijker, omdat de leden zich eenmaal verbonden achten tot getrouwheid aan de beginselen, zelfs na den afloop hunner studiën. Het feest van Wartburg in 1817 ontsluijerde het doel van allen door het volgende opschrift: *de opkomst van eene bloed- en goudkleurige dageraad in eenen winternacht der slavernij.*

« Op hetzelfde tijdstip ontstonden op onderscheidene punten zoogenaamde vereenigingen tot beschaving, die staatkundige oogmerken verborgen, onder het voorkomen van wetenschappelijke werkzaamheden, en in eene vergadering te Giessen werd, onder anderen, de stelling verkondigd, *dat het doel de middelen wettigt.* In de dagbladen van Hessen-Darmstadt, en in geschriften ontzag men zich niet de publieke opinie op te zetten, door het gouvernement te lasteren, en men ging zelfs zoo ver, om de boeren, door eene verleidelijke en behendige taal, openlijk op te ruijen tot eenen strijd tegen de rijken, ten minste zoo het doel op geene andere wijze kon bereikt worden. Eene provocatie van dien aard moest zelfs tot daden overgaan. De op den 23 Maart 1819, door den staatkundigen geestdrijver Sand, gepleegden moord, was de ontploffing van een vuur, dat, wel is waar, nog geene bepaalde strekking had, maar desniettemin het noodwendige gevolg van den toestand was, en hetwelk door anderen op alle wijzen werd aangestookt. Men kan dat tijdstip met niet meerdere gestrengheid kenmerken, dan door te zeggen, dat de moord zijne lofredenaars vond.

« Eenige maanden later, op den 1 Julij 1819, had de aanslag plaats van Loening, op den regerings-president van Nassau. Dit attentaat, hoe geschikt ook, om de inwendige werking der partijen te doen kennen en te verzwakken, bragt echter die uitkomst niet te weeg. De gematigden trokken zich terug, maar de meer opgewonden eedgenooten werden slechts des te sterker aangevuurd door het bloedvergieten, en zelfs door de maatregelen der bondsvergadering op den 20 September 1819, maar al te noodzakelijk geworden, na dusdanige gebeurtenissen. Zoo tot dus verre, sinds de laatste jaren, er geen band bestaan had tusschen de Duitsche revolutionairen, en die van het buitenland, vooral die van Frankrijk, ook deze staat van zaken moest ophouden.

« De oproeren in Spanje en Napels in 1820, en de gelijktijdige woelingen in Frankrijk, wakkerden niet alleen de verwachtingen der partij aan, maar wezen haar zelfs de uitkomsten aan, waartoe zij kon geraken, door hare betrekkingen met den vreemdeling. Voldoende schriftelijke documenten toonen onbetwistbaar, dat er in 1820 onderhandelingen waren aangeknoopt tusschen Duitschers en Franschen, tot bereiking van hetzelfde doel. In dat zelfde jaar vereenigden zich mannen van rijpen leeftijd uit de verschillende punten van Duitschland op eene naauwe wijze, om eene werkdadige rol te vervullen, ter verwezenlijking van revolutionaire bedoelingen.

« Hun voornemen was, door geweld de bestaande orde van zaken omver te werpen. Uit het daartoe strekkend onderzoek blijkt, dat de moord om de uitvoering te verzekeren, en de meineed om het doel te verbergen, als geoorloofde middelen werden aangezien. Eene in het midden van Duitschland gelegen vesting moest door verraad in handen der oproerigen vallen. Het is buiten twijfel, dat het genootschap van jonge lieden, dat in zoo korten tijd zich tot vijftien Staten der Bondsvergadering heeft uitgestrekt, alle kenmerken van hoog verraad aanbiedt. De persoonlijke verstandhouding tusschen de stichters dier vereeniging, en de mannen, wier plannen hierboven aangeduid zijn, is buiten allen twijfel bewezen, en in het genootschap van het jonge Duitschland was de gehoorzaamheid aan een ander genootschap van onbekende mannen eene stellige verpligting. Deze mannen moesten hen in eene geheime rigting leiden, hoewel het erkende doel dier vereeniging, waarvan alle de door eenen eed verbonden leden de verraders met den dood bedreigden, bestond in de *omverwerping van alle bestaande constitutiën.* »

— Sinds onze vorige opgave van 14 October jl. heeft het gebruik van den Haarlemmer-Spoorweg de volgende uitkomsten opgeleverd:

Vertrek van:	*Datums.*	*Getal Reizigers.*	*Opbrengsten van Reizigers en Goederen.*
Amsterdam.	van 15 tot en met 21 Oct.	5.022	ƒ 2.610.10.
Haarlem.	» — » » » — »	4.893	» 2.582.35.
Amsterdam.	» 22 » » » 28 »	3.370	» 1.721.30.
Haarlem.	» — » » » — »	3.503	» 1.777.55.
Amsterdam.	» 29 » » » 31 »	555	» 281.40.
Haarlem.	» — » » » — »	596	» 309.90.
Totaal		17,929	ƒ 9.282.60.
Bedrag der vorige Opgave		[illegible]	[illegible]
Totaal Generaal		49,592	ƒ 27,716.25.

— Men zegt, dat het corps artillerie op den voet van vrede aldus zal zijn zamengesteld: het corps rijdende artillerie zes compagniën, alzoo twee minder dan thans; twee bataillons veld-artillerie, elk van zes compagniën, alzoo ieder drie minder; drie bataillons artillerie, nationale militie, elk van negen compagniën; wordende het bataillon vrijwillige artilleristen ingedeeld bij de genoemde bataillons artillerie nationale militie; eene compagnie artillerie werklieden, eene divisie pontonniers, een bataillon artillerie transporttrein en eene artillerie garnizoens-compagnie.

— De heeren J. de Haan, en J. van Paasschen, beide deurwaarders bij den Hoogen Raad, zijn onlangs tot eerste deurwaarders bij dat regterlijke collegie aangesteld.

— Men schrijft ons, dat, bij een dezer dagen genomen Koninklijk besluit, de heer Luigi Grannicia, onderdaan van den H. Stoel, is erkend en toegelaten als consul generaal voor den Kerkelijken Staat in het koningrijk der Nederlanden, om verblijf te houden te Amsterdam.

— Wij vernemen, dat het Z. M. heeft behaagd, onzen landgenoot, den kunstschilder Koekkoek, wonende te Cleef, te benoemen tot Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw.

— Naar men verneemt, heeft Z. M. aan den baron Schimmelpenninck van der Oye van de Poll, op deszelfs verzoek, eervol ontslag verleend, als majoor van het 1ste bat. 1ste afd. Geldersche Schutterij.

— Men meldt ons, dat Z. M. benoemd heeft tot ontvanger te Zwijndrecht, cum annexis, den heer D. Hordijk, tot dus verre ontvanger te Dirksland; tot ontvanger te Dirksland, den heer J. L. Jeannette, tot dus verre ontvanger te Ravestein; tot ontvanger te Ravestein, den heer P. A. de Bordes, tot dus verre ontvanger te Linschoten; en tot ontvanger te Linschoten, den heer G. H. Jordens, surnumerair der domeinen te Zevenbergen.

MENGELWERK.

RUBENS BIJ VELASQUEZ.

Eene groote drokte heerschte, — op een' schoonen herfst-ochtend van het jaar 1629, — in een sierlijk huis van *Madrid*. Vooral hield men zich bezig met het in orde brengen der ruime werkplaats van den jeugdigen vermaarden schilder DIEGO VELASQUEZ, die, men kon dit duidelijk uit alle toebereidselen ontwaren, eenen doorluchtigen bezoeker verwachtte.

Hoewel slechts vier-en-dertig jaren oud, had VELASQUEZ reeds eenen, van dag tot dag in *Spanje* grooter en grooter wordenden, naam verworven. Talrijke leerlingen bezochten zijne school; ja, PHILIPS IV, een beminnaar der kunsten, kwam er dikwijls zijne schetsen aan het oog des meesters onderwerpen. DIEGO VELASQUEZ had *Italië*, *Holland* en *Vlaanderen* doorreisd; RUBENS bezocht, en op deze voor hem zoo vruchtbare togten die kennis verlangd, welke voor de kunsten is, hetgeen de wereldkennis voor de samenleving wordt.

Onder des schilders dienaars bevond zich een zonderling wezen, een bloode Mulatsche slaaf; VELASQUEZ droeg hem genegenheid toe, en beschermde hem, maar bij 's meesters afzijn was de slaaf de speelbal, de verschoveling der leerlingen.

Op verzoek van PHILIPS IV, kocht de admiraal PARÉJA dien Mulat in Indië. VELASQUEZ had den zeeman geschilderd, en deze, over zijn welgelijkend afbeeldsel verrukt, kwam den kunstenaar zijnen dank betuigen en eene overprachtige gouden halsketen, door een' jongen Mulatschen volgeling gedragen, aanbieden. Toen de admiraal zich verwijderde, wilde JUAN, zoo heette de slaaf, zijnen heer volgen, doch de zeewolf schopte hem ruw ter zijde en bromde: « Denkt gij, dat, wanneer ik iemand eene gouden keten ten geschenke bied, ik den drager weder mede neem! Ga! van dit oogenblik af behoort gij den genadigen heer VELASQUEZ. »

De leerlingen beschouwden terstond den armen Mulat, met zijn onnoozel en slaafsch aangezigt, met zijn zonderbaar en onthutst voorkomen, als eene zeer geschikte speelpop. De wijze, waarop hij de werkplaats voor het eerst was ingetreden, — de admiraal had hem immers van zich geschopt, — werd voor hen eene onuitputtelijke bron van kortswijl. Zij vonden het aardig, hem met den grooten naam zijns meesters te doopen. JUAN DE PARÉJA noemden zij hem, en die benaming bleef hem altijd bij. Van zijnen kant belastte VELASQUEZ den slaaf, die hem belang had ingeboezemd, met de stoffelijke zorgen der werkplaats; veel arbeid verschaften hem dezelve niet, maar zijn geduld had grootelijks te lijden. Zoo lang de meester dáár was, kon JUAN zich gelukkig achten: maar naauwelijks had VELASQUEZ zich verwijderd, of de zoo lang bedwongen moedwil der leerlingen barstte met verdubbelde hevigheid los. Lang verdroeg de slaaf zulks met waarlijk heldhaftige gelatenheid. Eindelijk, — want alles heeft een einde — begon hem deze onophoudelijke kwelling te verdrieten, en wanneer VELASQUEZ afwezig was, spoedde hij zich naar een' afgelegen, nimmer bezochten hoek, alwaar hij voor alle vervolging veilig bleef. Men wil, dat in den mensch een instinct van nabootsing aanwezig zij: dat nijverheid nijverheid doet geboren worden. Het kon niet anders, of JUAN, die sedert een jaar niets anders zag dan schilderen, schilders en schilderstukken, van niets anders hoorde dan van schilderstukken, schilders en schilderen, die sedert een jaar in den gewijden tempel der schilderkunst het offervuur onderhield, of, minder verheven gesproken, de kleuren wreef, en de paletten schoon krabde, die de zonen van APELLES door de keur van *Spanje's* adel en grootheid tot in de wolken hoorde en zag verheffen, — het kon niet anders, wij herhalen het, of hem moest eindelijk de lust bekruipen het penseel op te vatten, en te doen, gelijk zij allen deden, te wier midden hij zijn leven sleet. Om de trage vervelende uren zijner gedwongen afzondering te dooden, begon hij dan te schilderen. Weggeworpen penseelen, en overgebleven verwen, die hij naar zijn' werkhoek in plaats van tot den vuilnishoop droeg; deze waren de eenige hulpmiddelen, welke hij tot de uitvoering en ontwikkeling zijner kunstingeving konde aanwenden. JUAN besefte, dat zijn werk slechts kladwerk kon heeten; maar hij schepte er behagen in, en bewaarde gedurende vier jaren een zoo volstrekt stilzwijgen, omtrent zijn' geheimen arbeid, dat niemand er zelfs het geringste van vermoedde.

Te midden der drokte, die, zoo als wij vroeger zeiden, in VELASQUEZ'S woning heerschte, was de arme slaaf wel het meest van allen met bezigheden overladen. Ieder gaf hem bevelen, tegenbevelen en wederbevelen. Men verwachtte twee doorluchtige gasten. Koning PHILIPS IV was de eene, maar niet voor hem alleen werden alle die pligtplegingen gemaakt: hij kwam zoo dikwijls, dat men hem bijna als een' huisgenoot beschouwde; doch de andere was PETRUS PAULUS RUBENS, de opperheer, de Koning der schilders, de grootmeester der kunsten. Zijn groote naam werd toenmaals in *Europa* nimmer dan met eerbiedige geestdrift uitgesproken. In het *Keizerrijk*, in de *Nederlanden*, in *Frankrijk*, in de *Italiaansche Staten*, in *Engeland*, in *Spanje*, alom werd RUBENS geprezen en geëerd; hij was die wereld-bewondering waardig. Alle vorsten noemden hem hunnen vriend; MARIA DE MEDICIS overlaadde hem met de vleijendste blijken van toegenegenheid, PHILIPS IV met glansrijke waardigheden; de Koning van *Engeland*, de ongelukkige KAREL I, sloeg hem in volle Parlements-vergadering tot ridder; de infante ISABELLA was uren lang nevens den grooten meester gezeten, wanneer zijne bezielde hand die onsterfelijke kunstgewrochten aanving of voltooide. In alle galerijen van *Europa* hingen zijne voortbrengselen ten toon. Hij vormde scholen van schilders en graveurs, die de wereld moesten verbazen. Als bouwkundige rigtte hij zich een paleis op, en schiep den heerlijken Jesuiten-tempel te *Antwerpen*. Als staatsman bragt hij vredesverdragen tot stand, inmiddels dat hij de vorsten met het vervaardigen van hun afbeeldsel verrukte. Als schrijver hield hij met de grootste geleerden in *Europa* eene hem tot eer strekkende briefwisseling.

Zijn karakter was gelijk zijn genie: verheven en grootmoedig. Op zijne kosten deed hij jonge kunstenaars de bakermat der schilderkunst bezoeken. Met weldaden vergold hij beleedigingen. CORNELIS SCHUT was zijn gezworen vijand, en van werk, derhalve van middelen ontbloot: RUBENS verschafte hem eene genoegzame bezigheid. Door VAN UDEN en zijne andere leerlingen deed hij zijne schilderstukken stofferen: men verweet hem dit, als een blijk van onmagt of onbekwaamheid: niet lang daarna stelde hij, door zijne eigene hand, tot het geringste toe, afgeschilderde krachtige jagtstukken en overheerlijke landschappen. Men laakte de uitdrukking zijner hoofden: hij schilderde eene kruisafneming. Tot antwoord op de bedilling, ontwapende hij hare voorvechters: hij bragt zegevierend datgene tot stand, wat zij hem voorwierpen niet te kunnen. Zijne leus was het Spaansche spreekwoord:

8 — Wij vernemen, dat onze in het buitenland reeds gunstig bekende stadgenoot, de heer Martin Edersheim, door herhaalde aanzoeken daartoe aangemoedigd, voornemens is, alvorens zijne kunstreis te hervatten, eerstdaags in den Franschen schouwburg alhier eene *Soirée Musicale* te geven. Hetgeen men ons van de bekwaamheden van dien jeugdigen violist verhaalt, doet bij ons de verwachting ontstaan, dat het kunstminnend publiek dezer hoofdstad de gelegenheid niet zal laten voorbijgaan, om zijne belangstelling in den verdienstelijken kunstenaar aan den dag te leggen.

'S GRAVENHAGE 31 Oct. De Tweede Kamer der Staten-Generaal zal morgen ten half een ure vergaderen.

Behalve het verslag der commissie, belast geweest met het aanbieden van het adres aan Z. M., zal in die zitting door Z. Exc. den minister van Buitenlandsche zaken, eene staatkundige mededeeling worden gedaan, nopens de vergoeding in grondgebied, voor het afgestane gedeelte van Luxemburg, welke bereids door het Duitsche Bondgenootschap is aangenomen.

De afdeelingen der Tweede Kamer hebben heden met de meeste belangstelling kennis genomen van de dezer dagen door den minister van Koloniën gedane schriftelijke mededeeling, en zich overigens met het onderzoek der begrootingswetten onledig gehouden.

— In deze residentie zijn aangekomen de heer Taegliebsbeck, kapelmeester van Z. D. H. den regerenden prins van Hohenzollern Hechingen en een zeer verdienstelijk componist, om alhier eenigen tijd te vertoeven, en waarschijnlijk van zijne talenten te doen blijken, alsook de heer Döhler, een der beroemdste pianisten van Europa.

UTRECHT 31 Oct. Op Dingsdag den 29 dezer, heeft de plegtige inwijding van de nieuwe R. K. kerk te Harmelen, door zijne hoog Wel Eerw. den bisschop van Curium, baron van Wijckersloot, plaats gehad. Onder de aanzienlijke personen, die de plegtigheid met hunne tegenwoordigheid vereerden, merkte men, onder anderen, op, Z. Exc. den staatsraad gouverneur dezer provincie, en den heer van Beusichem van Harmelen. Eene talrijke menigte, van hier en elders, vulde het zeker niet onbevallige kerkgebouw; er was geheel aandacht bij de eenvoudig schoone inwijdingsrede van den Wel-Eerw. heer Wennekendonk, pastoor te Schoonhoven. De taal van den spreker was hartelijk en gepast. Hij bragt eene hartelijke hulde aan den Vorst, wiens echte Christenzin geen verschil van Godsdienst acht, en wiens aanzienlijke medehulp ook dit kerkgebouw deed rijzen; alsmede eene verdiende hulde aan den Heere Staatsraad dezer Provincie, die zoo goedgunstig eene geldelijke ondersteuning uit de provinciale kas bezorgde; terwijl hierbij mede de Ambachtsheer gedacht werd, en allen, die naar hun vermogen, hadden bijgedragen. De spreker vermaande de gemeente tot dankbaarheid voor de ontvangen weldaad; — tot dankbaarheid, die zich vooral door eene getrouwe opvolging der bestaande wetten en verordeningen moest kenmerken. Eene hartelijke bede om zegen op het grijze en beminde hoofd van den Staat, om zegen voor de hooge geestelijke en wereldlijke personen, hier tegenwoordig, en om zegen voor den priester, wiens ijverige bemoeijingen de weldadige ondersteuningen tot den bouw der kerk uitlokten, besloot deze feestrede, welker indruk aangenaam was, en blijvend moet zijn voor den Christen.

Part. Corresp. NIJMEGEN 31 Oct. HH. KK. HH. de aartshertog Maximiliaan d'Este en de erfhertog van Modena zijn gisteren alhier aangekomen en aan het hôtel *des Pays-Bas* afgestapt. Vergezeld van den burgemeester mr. F. P. Bijleveld en den stads-secretaris Haverkamp, hebben HH. KK. HH. het stadhuis, het Valkhof, het Belvedère, de groote Kerk en het andere merkwaardige der stad bezocht. Hierna begaven zich HH. KK. HH. naar de woning van den Wel-Ed. Gestr. heer Guijot, wiens verzameling van Romeinsche en Nederlandsche oudheden met het grootste genoegen door HH. KK. HH. is beschouwd geworden.

FRANKRIJK.

Part. Corresp. PARIJS 30 Oct. De aankomst alhier van eenen koerier uit Konstantinopel, met dépêches van den bevelhebber van het Fransche escader in de Levant, heeft tot eenen raad van ministers aanleiding gegeven, waarna lord Granville eene langdurige bijeenkomst met den maarschalk Soult heeft gehad. Het schijnt, dat er eene groote oneenigheid bestaat tusschen den admiraal Roussin en den admiraal Lalande, welke laatste stellig moet verklaard hebben, geene bevelen van de Fransche ambassade te Konstantinopel te zullen opvolgen, alvorens de komst aldaar van den heer de Pontois.

Men verzekert, dat het kabinet der Tuileriën niet geslaagd is in zijne pogingen, om Don Carlos een jaargeld van twee millioen frs. te verzekeren. De voorzitter van het Spaansche ministerie heeft verklaard, dat geen minister in Spanje de verantwoordelijkheid van eenen dergelijken maatregel op zich zoude durven nemen, of daaromtrent eenig voorstel aan de Cortes willen voordragen.

Naar men zegt, hebben er op dit oogenblik alhier onderhandelingen plaats tusschen den heer de Medem, die, bij de afwezigheid van den graaf de Pahlen, Rusland vertegenwoordigt, en den graaf Lehon, ten einde diplomatische betrekkingen tusschen het kabinet van St. Petersburg en het Belgische gouvernement daar te stellen.

PARIJS 29 Oct. De tegenwoordigheid te Algiers van Z. K. H. den hertog van Orleans geeft bij voortduring veel stof tot het maken van allerlei gissingen. Eene onderneming, die op dit oogenblik in de provincie Constantine plaats heeft, zoude doen gelooven, dat de reize des hertogs naar die streken niet vreemd is aan staatkundige inzigten, die met de uitbreiding en de bevestiging van de magt der Franschen in het Noorden van Africa in verband staan. Sommigen schrijven de gezegde onderneming alleen toe aan het doel om den moord van den commandant Salomon op eenen Arabischen volksstam te wreken. Dit althans is zeker, dat den 16 dezer eene vrij sterke krijgsmagt uit de stad Constantine getrokken is, om de in bezitneming door de Franschen van het westelijk gedeelte der provincie van dien naam te voltooijen en eene geregelde gemeenschap tusschen Setif in het binnenland en de zeehaven Bugia te openen. De hertog voert zelf eene der afdeelingen van dit leger aan en is den 17 te Milah aangekomen, alwaar zijne verschijning eenen diepen indruk op de inboorlingen schijnt gemaakt te hebben.

— Volgens berigten uit Buenos-Ayres, wordt de blokkade dier haven door de Franschen met ijver voortgezet. De Fransche zeelieden moeten den 15 Julij jl. aan den oever der Plata-rivier eene nieuwe landing gedaan hebben, om een aantal kleine koopvaarders te vernielen, die, in weerwil van de waakzaamheid van het blokkade-smaldeel, daardoor heen waren geslopen. De generaal Rosas, die te Buenos-Ayres het gezag voert, schijnt zijne regering op eene zeer wreedaardige wijze te kenmerken. Engeland laat ook van zijnen kant veel wrevel blijken over de zoo lang voortgezette blokkade, die aan zijnen handel in vele opzigten groote nadeelen toebrengt. Intusschen zijn den 28 dezer het fregat *Atalante* en de korvet *La Triomphante* uit Brest naar Montevideo onder zeil gegaan, terwijl op het eerste dier oorlogschepen de schout bij nacht Dupotet zijne vlag heeft geheschen.

— De berigten uit Spanje melden niets bijzonders. Alles schijnt voor het oogenblik in denzelfden toestand te blijven. De Cortes en het Ministerie te Madrid bekampen elkander en pogen wederkeerig den een den ander uit den zadel te ligten. Espartero doet marschen en contra-marschen, terwijl Cabrera zich stil en bedaard versterkt, en met eenen ijzeren en bloedigen staf heerscht. Hier en daar onderwerpen zich nog eenige partijgangers; maar niemand denkt er aan, om Spanje voor goed te bevredigen, door eenen terugkeer tot orde en rust, en het doen bedaren der staatkundige hartstogten.

SPANJE.

MADRID 23 Oct. Heden zijn de beraadslagingen over het adres, in antwoord op de troonrede, begonnen, welke echter tot dusverre niets belangrijks hebben opgeleverd. De heer Osca en andere leden stelden een amendement voor, strekkende om de Cortes te doen verklaren, dat een gelijkslachtig Ministerie alleen het welzijn des lands kan bevorderen. Omtrent de nieuw te benoemen ministers is nog niets met zekerheid bekend, en alles schijnt aan te duiden, dat die onzekerheid nog wel eenige dagen zal aanhouden.

DUITSCHLAND.

Part. Corresp. FRANKFORT 29 Oct. Bij het Beijersche ministerie worden belangrijke zaken verhandeld, in betrekking met de ophanden zijnde bijeenkomst van de vergadering der Stenden. Men beweert, dat aan de Stenden een voorstel zal worden gedaan, om eene leening, ten behoeve van Griekenland, te waarborgen; doch twijfelt echter zeer, of de Stenden dit voorstel zullen aannemen. De financiën van Beijeren zijn in eenen gunstigen toestand; doch het is bekend, dat het Beijersche gouvernement reeds groote financiële opofferingen, ten behoeve van Griekenland, heeft gedaan.

STADSNIEUWS.

178ste KON. NED. LOTERIJ.

Trekking der Vijfde Klasse, Donderdag 31 October.

31ste Lijst: N°. 9195 en 5923 ieder een prijs van *f* 1,000. 32ste Lijst: N°. 7193, 880 en 11022 ieder een prijs van *f* 1,000; N°. 25344 een dito van *f* 1,000 en eene premie van *f* 25,000.

Vrijdag 1 November.

33ste Lijst: N°. 8096 een prijs van *f* 70 en eene premie van *f* 10.000. Zijnde gevallen in de collecte van de heeren de Leaô Laguna en Monk.

ONDERTROUWD. 31 Oct. C. Kruijsmulder, wednr., en A. A. Verwoerdt.

GETROUWD. 31 Oct. F. J. Tak en H. Ten Haghuis. — Te *Utrecht*, 30 Oct., H. Lotz, van *Amsterdam*, en A. F. Dinkelman.

BEVALLEN. 29 Oct. A. A. Beijst, geb. Kruijsmulder, Z. — 30 Oct. H. C. van Mens, geb. Rademaker, d. D. — Te *Luik*, 26 Oct., D. S. H. Rauw, geb. Trampen, D.

OVERLEDEN. 26 Oct. J. C. Hoppenstok, 43 j. — 29 Oct. I. van Sevens, 7 j. — Te *Nigtevecht*, 29 Oct., H. Visse, 70 j.

Bij het ter perse leggen dezes is de Engelsche Post nog niet aangekomen.

PER KOERIER.

'S GRAVENHAGE 1 Nov. In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, is heden, na de resumtie der notulen van de vorige zitting, alsmede, van die op den 26 en 28 October jl. gehouden, (en waaruit is gebleken, dat het adres in antwoord op de Troonrede, ten slotte, met algemeene stemmen is aangenomen,) bij monde van den heer de Jonge rapport uitgebragt, namens de commissie belast geweest, met het aanbieden van het adres aan Z. M., en waaruit bleek, dat Z. M. heeft geantwoord:

« Dat Z. M. met genoegen ontvangen had de betuigingen der Staten-Generaal van gehechtheid aan en liefde voor Hoogstdeszelfs persoon en Huis; dat ook Z. M. hoopte, dat de onzekerheid en spanning der laatste jaren zal hebben opgehouden, en dat de eensgezindheid in de beraadslagingen onzer Vergadering bevorderlijk zou zijn tot het heil des Vaderlands.

« Dat het Z. M. verheugde, dat er zonder meerdere lasten aan de Natie op te leggen, middelen hadden kunnen gevonden worden, ook in verband met de Oost-Indische bezittingen, om niet slechts voor het volgend jaar, maar ook voor de toekomst in de behoeften van den Staat te voorzien, de onzekerheid weg te nemen, en het crediet te bevestigen. »

Eenige ingekomen verzoekschriften zullen naar de commissie *ad hoc* worden verzonden, terwijl vier petitiën, (waaronder een van den advocaat Cohorn te Amsterdam), om in aanmerking te komen, bij de formatie der drie candidaten, die voor de opengevallen betrekking, als lid van de Rekenkamer, op de lijst der sollicitanten zullen worden geplaatst.

Z. Exc. de minister van Buitenl. Zaken is wijders in de vergadering verschenen, en heeft namens Z. M. eene mededeeling gedaan, betrekkelijk de Luxemburgsche aangelegenheden, waaruit, onder anderen, bleek, dat Z. M., na de ratificatiën van het eindverdrag met België, krachtens art. 5 van dit tractaat, onderhandelingen heeft geopend met de Agnaten van het Huis van Nassau, betrekkelijk dat gedeelte van Luxemburg, hetwelk bij het tractaat van 19 April aan België is toegekend; met dat gelukkig resultaat, dat reeds op den 27 Junij een tractaat is gesloten, tusschen Z. M. en den hertog van Nassau, waarbij deze laatste, tegen eene schadeloosstelling van *f* 750.000, zoo voor zich zelven als voor den erf[...] verdere nakomelingen en zijnen broeder afstand heeft gedaan van zijne [...]spraak als agnaat van dat gedeelte van Luxemburg, dat Z. D. H. in en bij de acte van het Weener Congres van 1815 was toegekend.

Verder heeft Z. Exc. aan de Kamer kennis gegeven; dat Z. M. [...] 16 Aug. jl. in onderhandeling is getreden met het Duitsche Bondgenootschap, wegens het geven van schadevergoeding in territoir, voor het [afge]stane gedeelte van Luxemburg aan België; dat Z. M. voorstellen heeft ge[daan] aan den Bond, om dat gedeelte van Limburg, hetwelk aan Nederland [bij] het jongst gesloten tractaat is toegekend, *met uitzondering van Maastricht en Venlo*, *tot Hertogdom Limburg* te verklaren; dat, *ofschoon dit [Her]togdom onder dezelfde staatsregeling en bestuur, als het Koningrijk [der] Nederlanden zal komen*, zulks niet hinderlijk zal zijn aan de betrekkingen van dit Hertogdom tot den Duitschen Bond; dat niet alleen Luxemburg, maar ook Limburg deszelfs contingent zal leveren, volgens de [...] regeling van het Bondsgenootschap en verdere Bondsbesluiten; en dat [...] ten slotte in die voorstellen te kennen gaf, dat Z. M. als lid van den [Bond] een nieuw bewijs ten dezen vermeent te geven van Hoogstdeszelfs vre[dela]vende gezindheid; terwijl Z. M. ook steeds als Koning der Nederlanden bewijzen zal geven van zijne vriendschap en naburige genegenheid.

Het resulteerde verder uit de aanspraak van Z. Exc., dat de Bond den 5den September die voorstellen met algemeene stemmen heeft aangenomen, onder bijvoeging, dat de wijsheid van Z. M. ten waarborg verstrekt, dat de botsingen zullen worden voorgekomen, die welligt zouden kunnen ontstaan door het stellen van het hertogdom Limburg onder gelijke Grond[-] wet en onder hetzelfde bestuur.

Ten slotte zeide Z. Exc., dat een en ander, in de gegeven omstandigheden voor de ingezetenen van Limburg de gunstigste uitkomsten [...]verde, terwijl Z. Exc. nog de hoop te kennen gaf, dat de wederzijdsche gezantschappen in Brussel en 's Hage, gelijk men met grond mag verwachten, bevorderlijk zouden zijn tot de afdoening van de werkzaamheden der commissiën van Utrecht, Antwerpen en Maastricht, waardoor het welligt niet ver meer zal zijn verwijderd, om den geheelen afloop der werkzaamheden mede te deelen.

Beursprijzen der Effecten.

OMSCHRIJVING DER EFFECTEN.	AMSTERDAM, 31 Oct. 4½ ure. volg. de Soct. tot nut des Obligatiehandels. van	tot	gebleven.	volgens de Effecten-Soci[eteit] laagste	hoogste
NEDERL. . . . Werkelijke Schuld . . à 2½	50¾	51½	51¼	50⅞	51¼
Dito . . . . » 5	98½	99	98⅞	98¾	⅞
Uitgestelde dito . . . »	11/16	11/16	17/64	»	»
Kansbiljetten . . . . . *f*	23¾	24½	24⅛	23 13/16	24⅛
Amortisatie-Syndic. . » 4½	91½	92¼	92	91¾	92⅛
Dito . . . . » 3½	»	»	»	»	»
Handel-Maatschappij » 4½	160¾	164½	164⅛	161	164½
Nieuwe dito . . . . » 4½	»	»	»	»	»
Nieuwe dito 1837 . » 4½	»	»	»	»	»
Entrepôt-Dok . . . . » 4½	»	»	»	»	»
Oost-Ind. Leening . . » 4	»	»	»	»	»
Dito . . . . » 5	94¾	95¾	95 11/16	95	¼
Aandeelen Kansb. . . » 4	»	»	»	»	»
Spoorweg Haarlem . »	»	»	»	»	»
Aand. B[...]n-Spoorw. . » 4½	96¼	97¼	97	96½	97
FRANKR. . . Inschrijving G. B. . . » 3	»	»	»	»	»
ENGELAND . . Dito . . . . » 3	»	»	»	»	»
SPANJE . . . Leening *Ardoin's* . . . » 5	27½	28	27½	27½	⅞
Dito onbep. Stukk. » 5	»	»	»	25⅞	26
Passive . . . . »	7¾	½	⅜	7½	»
Deferred . . . . »	»	»	»	»	»
Fransche Uitgestelde »	8	½	¼	8⅛	¼
Engelsche dito . . . »	»	»	»	»	»
PORTUGAL. Oblig. te Londen . . . » 3	»	»	»	»	»
NAPELS . . . Certific. bij *L.* & *B.* » 5	»	»	»	»	»
Dito *Falc.* & *Co.* . » 5	»	»	»	»	»
Dito te Londen . . . » 5	»	»	»	»	»
Aandeelen *Tavoliere* » 3½	»	»	»	»	»
Dito te Parijs . . . . » 3½	»	»	»	»	»
RUSLAND . . . *H.* & *C.* 1798, 1816 . » 5	103	½	¼	103¼	»
Dito 1828, 1829 . » 5	102¾	103¼	103⅛	103	»
Dito 1831, 1833 . » 5	97¾	¾	⅝	97½	⅝
Oblig. te Londen . . . » 5	»	»	»	»	»
Dito te Hamburg . . . » 5	»	»	»	101½	»
Inschr. in Assign. . . » 6	67½	¾	⅝	67⅜	½
Certific. van dito . . . » 6	67½	¾	⅝	67⅝	»
POLEN . . . . Aandeelen à fl. 300 . » *f*	121¼	122¼	121¾	121½	»
Dito à fl. 500 . » »	»	»	»	»	»
PRUISSEN . Dito R. 50 . » »	»	»	»	»	»
[Leenin]g. Londen 1830 . . » 4	»	»	»	»	»
OOSTENR. . . Aandeelen à fl. 100 . » *f*	»	»	»	»	»
Dito à fl. 250 . » »	»	»	»	»	»
Metaliek . . . . » 5	103	½	¼	103¼	⅜
Dito . . . . » 3	»	»	»	»	»
Dito . . . . » 2½	»	»	»	»	»
Dito te Londen . . » 5	»	»	»	»	»
Weenerb. *Goll & Co.* . » 5	»	»	»	»	»
Dito . . . . » 4	»	»	»	»	»
N. Ween. Aand. fl. 500 » *f*	»	»	»	»	»
DENEMARK. Oblig. te Londen . . . » 3	»	»	»	»	»
BRAZILIE . . Dito dito . . . . . » 5	74½	75	74¾	74¾	»
LOUISIANA. *Hope & Comp.* . . . . » 5	»	»	»	»	»
DARMSTADT Aand. bij loting . . . . » *f*	»	»	»	»	»

« Doe wel, en gij krijgt benijders, doe beter, en gij zult ze beschamen. »

VELASQUEZ ontroerde hevig bij de gedachte, dat de beroemdste aller kunstenaars van zijnen tijd over hem en zijne werken uitspraak zoude doen. « Mijn roem beteekent niets, » herhaalde hij, « zoo lang ik niet RUBEN'S goedkeuring heb weggedragen. »

Om den grooten man te ontvangen, wilde hij zich van meesterstukken omgeven. Alleen voor die gewigtige zamenkomst vervaardigde hij zijne beroemde schilderij van *Jozefs' kleed*, door de Franschen in 1809 op het *Louvre* gebragt, maar door de latere gebeurtenissen aan *Spanje* wedergegeven. Zijne eigenliefde bouwde vooral op dat stuk, want twee jaren te voren had RUBENS te *Madrid* de verhevenste scheppingen van zijn penseel achtergelaten, en deze hadden VELASQUEZ bezield.

Ten twaalf ure des middags vervulden twee schitterende stoeten de voorplaats van DIEGO VELASQUEZ'S verblijf. Met eerbied hield de eene stoet op, om Koning PHILIPS IV, van *Castilië's* grandes omgeven, voorbij te laten trekken: waarna ook RUBENS, met VAN DIJCK, SNEYDERS, VAN UDEN, GRAEYER, en meer andere zijner voornaamste leerlingen, die hem op zijne gezantschapsreizen vergezelden, binnentrad. Voor de tweede maal namelijk mogt *Madrid* den APELLES zijner eeuw als staatsbemiddelaar begroeten.

Zoodra de Vlaamsche kunstenaar zich in de tegenwoordigheid des Konings bevond, steeg hij van zijn paard en bewees door eene diepe buiging den vorst zijne hulde. Maar PHILIPS IV wilde geene eerbewijzen gedoogen. « Wij zijn bij eenen schilder, » zoo sprak hij: « en dáár zijt gij de monarch. » Tevens bood hij hem zijn' vorstelijken arm, en de beide Koningen traden, met hun gevolg, de werkplaats binnen.

PHILIPS werd door VELASQUEZ en zijne scholieren met eerbewijzingen ontvangen, maar met niet mindere RUBENS. Meer dan allen scheen JUAN PARÉJA, de Mulatsche slaaf, door de algemeene begoocheling weggesleept; zijne vurige oogen waren strak op den grooten man gevestigd; aanbidding straalde uit dezelve.

RUBENS was toen in het twee-en-vijftigste jaar zijns levens: zijn hoofd was schoon gevormd, zijn gelaat eerbiedwekkend, zijne houding edel en verheven. Aan het hofleven gewoon, paarde hij de keurige manieren des adels met de majesteit van het genie.

De harten aller aanwezigen klopten van ontroering, terwijl het hoofd der Vlaamsche school stilzwijgend de werken van hare Spaansche zuster beschouwde. Toen RUBENS oog de schilderij van *Jozefs kleed* bespeurde, gaf hij luide zijne diepe bewondering te kennen en reikte bewogen zijne hand aan VELASQUEZ, die in zijne armen zonk. « Dit is, » juichte de Spanjaard, « de schoonste dag mijns levens. *Senor*, wilt gij mij tot den hoogsten eeretrap verheffen, zoo vereer mijne werkplaats met eenige penseelstreken. »

Dit zeggende wees zijne eene hand op de voornaamste zijner meesterstukken, en met de andere bood hij RUBENS palet en penseelen aan, in de hoop, dat een van zijne werken door het vuur des grooten schilders mogt worden verlevendigd en opgeluisterd.

« Alles wat zich aan mij voordoet is voltooid, » sprak RUBENS en bukte om een tegen den wand omgekeerd doek op te ligten, daar hij dit nog onbeschilderd achtte. Hij uitte een' kreet van verbazing: dat doek was het schilderstuk, hetwelk later onder de benaming van *de graflegging* bekend werd.

De Mulatsche slaaf verbleekte van ontsteltenis, toen hij zulke oogen op een voortbrengsel gewend zag, dat hij in het geheim zijner afzondering had geschilderd en in zijnen schuilhoek verborgen waande. Gelijk een misdadiger begon hij te sidderen; de gedachte aan des meesters berisping en der leerlingen bespotting verplette hem. Intusschen staarde RUBENS met kunstenaars aandacht op dat schilderwerk, en riep eindelijk uit: « Ik dacht eerst, dat dit *uw* werk was, VELASQUEZ. »

De slaaf rigtte het hoofd op, en durfde zijne ooren niet gelooven.

« Nu ik het van nabij beschouw, » ging RUBENS voort, « ontwaar ik hierin het werk van een' uwer leerlingen. Wie hij ook zijn moge, met het volste regt kan hij zich nu reeds meester noemen, want talent en genie zijn hier vereenigd en ontwikkeld. »

Elk dezer woorden deed het hart van den armen JUAN nog heviger slaan.

« Ik weet niet, wie dit heeft geschilderd, » antwoordde VELASQUEZ, en beschouwde het stuk op zijne beurt, « ik zie het thans voor de eerste maal. »

Zijn onrustige blik ging over alle zijne leerlingen, die, niet minder verbaasd dan hij zelf, een verlegen stilzwijgen in acht namen.

« Wie uwer heeft dit geschilderd, » vroeg VELASQUEZ.

Niemand antwoordde.... Toen viel zijn' blik op den Mulat. JUAN DE PARÉJA stortte op de knieën neder, en riep, in onbeschrijfelijke gemoedsaandoening, uit: « Ik, meester! »

RUBENS en VELASQUEZ hieven hem op, en omhelsden hem. Koning PHILIPS IV, die zich gelukkig noemde van dit tooneel getuige te zijn, naderde JUAN DE PARÉJA, en zijne Koninklijke hand op deszelfs schouder leggende, sprak de vorst:

« Een man van genie mag niet slaaf blijven. Rigt uw hoofd op, gij zijt vrij. VELASQUEZ, twee honderd oncen gouds zullen u van mijnentwege voor zijn losgeld worden ter hand gesteld. »

« Dat losgeld behoort u, JUAN, » was VELASQUEZ'S antwoord; « ik ben met mijne winst meer dan tevreden, nu ik in den slaaf een' schilder en een vriend heb aangetroffen. »

« Ach! altijd uw slaaf, » riep JUAN DE PARÉJA uit, ja ik blijf uw slaaf voor immer, « en met drift kuste hij zijns meesters handen, en omhelsde zijne knieën. »

RUBENS was te hevig aangedaan, hij legde palet en penseel ter zijde, en stelde tot den anderen dag het genoegen uit, in VELASQUEZ werkplaats eene herinnering aan zijn bezoek achter te laten.

Den volgenden middag kwam RUBENS zijn woord houden: hij schilderde een uur lang, en bood VELASQUEZ eene schets tot aandenken aan. JUAN DE PARÉJA, toen als een vrij man gekleed, bediende hem, en bij zijn vertrek omhelsde RUBENS nog eens met broederlijke hartelijkheid den slaaf, die aan hem zijne blijde toekomst te danken had.

Op het museum te *Madrid*, bewondert men verscheidene door den Mulatschen kunstenaar geschilderde portretten. Het gedeelte van het Parijsche Museum, hetwelk hem het Spaansche noemt, is onlangs met twee zijner meesterstukken verrijkt geworden; het een is dat der *heilige vrouwen bij het graf van den Heer*, het andere die vermaarde *graflegging*, door RUBENS aan de bewondering geschonken. *De roeping van den heiligen Mattheus*, — het meesterstuk van JUAN DE PARÉJA, volgens het algemeen gevoelen, — bevindt zich op het paleis te *Aranjuez*.

V. V. V.

BEURSBERIGT.

De gunstiger stemming, waarin reeds gisteren de beurs bleef, heeft zich heden goed gehandhaafd, en hebben zich de prijzen der Hollandsche Fondsen over het geheel weder verbeterd. Van Integralen steeg de koers, bij tamelijk veel affaire, tot 51 3/16; van O. I. Leening bleef de prijs ⅛ pCt. hooger. In Aandeelen Handel-Maatschappij vertoonden zich mede verschillende koopers, waardoor derzelver prijs successief van 161 tot 164½ klom; de handel daarin was vrij geanimeerd.

Van Buitenlandsche Fondsen was de meeste affaire in Ardoins, welke heden zonder Coupon zijn genoteerd; derzelver prijs, welke aanvankelijk iets williger was, blijft ten slotte eenigzins flaauwer dan gisteren. In de andere was geen bijzondere handel of variatie.

Columbia 2de Leening, à £ 100. 20½. Nieuwe Mexico 5 pCt. 27⅞, 28. Coupons Columbia enk. *f* 4. Dito Ardoins 23¼, 22¾, 23¼.

Koers van het Geld. Beleening 5. Prolongatie 5. Wissel-Disconto pCt.

PRIJZEN TEN 5 URE: Integralen 51 3/16 à ¼. Kansb. *f* 24 1/16 à ⅛. Handel-Maatsch. 164¼. Ardoins à £ 85. 27⅜.

De op heden in Veiling geweest zijnde 120 Vaten en 1,948 Balen *Surinaamsch* KOFFIJ zijn alle verkocht; de heele van 8⅝ à 9½, en de gebroken van 6⅞ à 6⅞ cs.

AFLOOP der VEILING op 31 October.

Diverse soorten *Bedveêren* en *Dons*; Kav. 1 à 83 van 18 tot 75 cs. meest opgehouden. — *Paardenhaar*; Kav. 84 a 91 van *f* 55 tot *f* 66 opgeh. — Nieuwe 4 Els *Matten*; Kav. 94 a 116 van *f* 40¼ tot *f* 42½ de helft verk. — *Peltik*; Kav. 117 a 118 tot 105 cs. verkocht. — St. Petersb. *Borstels*; Kav. 119 à 131 tot *f* 70 opgehouden.

GRANENMARKT.

1 November.

Tarwe met weinig handel: 137 ℔ bonte Poolsche *f* 362; 122 ℔ dito 330; 130 ℔ Kubanka *f* 305.

Rogge als voren: 116 ℔ jarige Pruissische *f* 160; 118 ℔ Riga *f* 172.

Garst prijshoudend: 95 ℔ Vriessche Winter *f* 156.

Haver: 84 ℔ o. fijne *f* 118.

Koolzaad in één doen. Oostvriesch £vl. 47 en 46½.

Lijnzaad in één doen, met meer handel. 108, 109 ℔ Koningsb. *f* 232½; 109, 110 ℔ Dito *f* 225; 109 ℔ Dito *f* 230, 227½ en 220; 113 ℔ Tilsit 275; 107, 108 ℔ Dito *f* 240.

Raapolie Ordinair *f* 33½. Vliegend *f* 32½ à 32¾. Pº. Nov. *f* 32 à 31¾. Dec. *f* 32¾ à 33. Pº. Mei 1840. *f* 33.

Lijnolie Ordinair *f* 29. Vliegend *f* 27¾ à 28. Pº. Nov. *f* 27¾; Dec. *f* 28.

Hennepolie Ordinair *f* 34½.

Raapkoeken pr. 1,040 st. *f* 70 à 76. — *Lijnkoeken* pr. 104 st. *f* 9 à 11.

WISSELKOERSEN. 1 November 1839.

	Geld.	Papier.		Geld.	Papier.
Londen kort		12.	Hamb. kort	35⅝	
» 2/m		11.87½	» 2/m	35⅜	

FONDSEN EN WISSELKOERSEN OP VREEMDE BEURZEN.

PARIJS, 30 October.

Inschr. op ult. 5 pCt.	111.	Spanj. Ardoins. 5 pCt.	30⅛, ¼.
dito contant. 5 »	111.	Deferred ...... »	13.
dito op ult... 3 »	81.80.	Passive ...... »	7⅝.
dito contant. 3 »	81 85.	Uitgestelde ... »	8¼.
Bank-Actiën... fr.	2870.	Napels, *Falcon*. 5 »	103 20.
Bank bij Lafitte. fr.	1065.	Holland...... 2½ »	53.
		Haïti........ fr.	507.50.

De prijzen der Fransche Fondsen waren ook heden weder williger, ten gevolge van voortgezette inkoopen tegen de op handen zijnde liquidatie; 3 pCt. stegen tot 81.90, en 5 pCt. tot 111. De aandacht geheel op de Fransche Fondsen gevestigd zijnde, ging er in vreemde weinig om, welke nagenoeg geheel op hunne vorige koersen bleven. Ardoins waren zeer vast 30⅛ à ¼.

Na de beurs: 3 pCt. 81.82½.

Wisselk. Amst. 1/m 57⅝; 3/m 57⅝.

ANTWERPEN, 31 October.

België .... 5 »	101.	Ardoins...... 5 pCt.	25⅞
dito 4 »	92½.	Uitgestelde.... »	8¼.
dito 3 »	71¼.	Napels, *Falcon*. 5 »	95¼.
Metalick ..... 5 »	107.	Denemarken... 3 »	74.
Partialloten.... *f*	456.	Brazilië.. ... 5 »	74½.
Loten fl. 500.. »	826.	Pol.Lot.fl300.. »	122½.
Nassau Loten.. »	21⅜.	dito 500.. »	135½.
Darmst. Loten.. »	23½.		

De prijs der Ardoins bleef gisteren avond 25⅞ g., 26 p. Heden noch de koers van Londen van den 28, noch die van den 29 aangekomen zijnde, ging er heden daarin niet veel om, en hield men zich voornamelijk met de rescontre bezig; derzelver prijs was evenwel op nieuw flaauwer, en ging van 25⅞ terug tot 25¼; op het ⅛ hooger van Parijs heeft dezelve zich echter weder eenigzins hersteld, en blijft ten 3½ ure 25⅞ koers, ex coup. 27⅞ g.; op het einde der beurs merkte men verschillende goede koopers op. Uitgestelde 8¼. Coupons 20 g., 21 koers. In de andere Fondsen gaat voortdurend weinig of niets om.

BERLIJN, 28 October.

Pruiss. Leen.. 4 pCt.	102⅜.	Pol. Lot. fl. 500 pCt.	76¼.
dito Loten.. »	76⅜.	dito 300 »	68 2/3.
Metaliek .... 5 »	110¼.	Holland...... 2½ »	51 1/6.
Loten fl. 500 .. »	142½.	Kansbilletten.. }	3½.
Bank-Actiën... »	1073.	Restanten..... }	
Rusl. Hamb... 5 »	107⅜.	Napels, *Falcon*. 5 »	95½.
dito Londen... 5 »	111⅝.		
dito 1831 en 33. 5 »	102¾.		

De koersen der Fondsen waren gedeeltelijk iets hooger, voornamelijk de Weener Bank-Actiën; in eenige Effecten was vrij veel handel.

FRANKFORT A/M, 29 October.

Metallek..... 5 pCt.	106⅜.	Pol. Lot. fl. 500 »	75
dito 4 »	99¾	dito 300 »	67⅞
dito 3 »	79⅜	Holland ...... 2½pCt.	60 1/16 à ¼.
Loten fl. 500.. »	136¾.	Syndicaat..... 4½ »	90⅞.
dito 250. »	105⅝.	dito .... 3½ »	74⅜.
Bank-Actiën... »	1865	Spanj. Ard.... 5 »	12½
		Portugal...... 3 »	17⅜.

Ten gevolge der voortdurende schaarschte van geld en der lagere koersen van Amsterdam, waren de prijzen der Fondsen alhier algemeen flaauwer; Hollandsche 2½ pCt. daalden, bij levendigen handel, ⅜ pCt.; de beide Syndicaten waren mede gevoelig lager, doch ging daarin weinig om. Ardoins gingen, op den lageren koers van Parijs, ⅜ in prijs terug. Portugesche onveranderd; op het einde der beurs vertoonden er zich echter meerder koopers, waardoor de stemming ten slotte iets gunstiger blijft.

HAMBURG, 29 October.

Metaliek...... 5 pCt.	105½.	Pol. Lot. fl 500 pCt.	151¾.
Bank-Actiën.... »	1545.	dito 300 »	135.
Loten fl. 500 .. »	136½.	Holland...... 2½ »	60½.
Rusl. Hamb. .. 5 »	101½.	dito 5 »	98¼.
dito te Lond. .. 5 »	106⅝.	Denemarken... 3 »	71.
dito 1831 en 33. 5 »	97.		

Wisselk. Amst. 2/m 36.20, k. 35.95. Parijs 2/m 190½. Petersburg 2/m 34¼. Londen 2/m 13.3½. Weenen 6/w 149⅜.

WEENEN, 25 October.

Metaliek..... 5 »	108.	Bank-Actiën...	1579.
		Loten fl. 500.. *f*	138¼.

SCHEEPVAART EN HANDEL.

Schepen in Lading.

AMSTERDAM.

Naar BATAVIA, het nieuw gek. barkschip *Indiaan*, Kapt. H. M. Vokerts en. Adres bij de Wed. Jan van Wesel en Zoon.

Naar BATAVIA, het gek. tweed. fregatschip *Johanna*, Kapt. R. Masted, van Amsterdam. Adres bij Coopman en de Witt en Lenaertz, van Olivier en Comp., Hoyman en Schuurman, en de Vries en Comp.

Naar BATAVIA, het gek. tweed. fregatschip *Oost-Indiën*, Kapt. G. Blom, van Amsterdam. Adres bij Coopman en de Witt en Lenaertz, van Olivier en Comp., Hoyman en Schuurman, en de Vries en Comp.

Naar BATAVIA, het gekop. tweed. fregatschip *Lucia Maria*, Kapt. Wente, van Amsterdam. Adres bij Coopman en de Witt en Lenaertz, van Olivier en Comp., Hoyman en Schuurman, en de Vries en Comp.

Naar SURINAME, het gek. tweed. driemast galjootschip *Nicolaas Witsen*, Kapt. F. Lange, van Amsterdam. Adres bij B. D. Bosscher.

Scheepstijdingen.

Het schip Concordia, Kapt. Bastiaan, met Tarwe, van Stettin n. Amsterdam, is, in den nacht van den 29 Oct., achter de Wester op Texel gestrand en zit vol water; de equipagie is, uitgezonderd den Kapt., die over boord geslagen is, gered; van de lading zou zooveel mogelijk worden geborgen, doch het schip zal weg zijn.

Het schip Leonidas, Kapt. Verrept, van Londen naar Antwerpen, zou, volgens particulier berigt, op de Engelsche kust verongelukt zijn.

Het schip Sans Repos, Kapt. Glander, van Bergen naar Brussel, den 27 Oct. op de Schelde aangekomen, is bij Terneuzen aan den grond geraakt, en heeft daarbij zijne ankers en touwen verloren.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL 31 Oct. O. Z. O. — W. Wilson, Tinderden, Newcastle. G. Grant, Grace, Sunderland. C. Christensen, Haabets Anker, Drammen; zijnde nog eenige schepen geankerd voor den Helder en in het Zuidergat, waaronder J. Boug, Kaleva, Drammen.

VLIE en TERSCHELLING, geene lijsten aangekomen.

DELFZIJL 26 Oct. G. Esbra, de Vr. Helena, Bremen n. Groningen. P. R. Kramer, de 4 Gebroeders, Carolinerzijl n. dito. H. H. de Boer, Jantina, Bremen n. Amsterdam. H. O. Heida, de 3 Gebroeders, dito n. Groningen. J. J. Prins, Alida, dito n. Amsterdam. W. T. Sikkens, Annegina, Emden n. Groningen. — 28 Oct. T. H. Prouk, de Vr. Antje, Oldersum. H. J. Leeuw, Mejufvr. Heiltje, dito. M. Mulder, Leonora, Leer n. Groningen.

HELVOET 31 Oct. O. — H. G. Heerma, Georg, Windau.

BRIELLE en MAASSLUIS 31 Oct. O. Niets.

MARSEILLE 24 Oct. Huhn, Johanna Amelia, Stokholm.

BORDEAUX 26 Oct. Van der Wyk, Helena Maria, Gent.

NANTES 26/27 Oct. Harac, Clio, Hamburg.

HAVRE 28 Oct. Audebert, Hambourg (S), Hamburg.

BREMERHAVEN 25 Oct. Duis, Gesina, Memel. De Jong, Vr. Alberdina, Hamburg. — 26 Oct. Spille, Stern, Philadelphia.

HAMBURG 27 Oct. Bok, Marianne, Bahia. Maak, Anna Catharina, Harwich. Pekelder, Annegina, Rotterdam. Kramer, Beurs van Amsterdam (S), Amsterdam. — 29 Oct. De Faria, Sultana, Rio-Janeiro. Dean Jersey, Lass, Montevideo.

CUXHAVEN 25 Oct. (in de haven liggende) Santje, Cornelius, Hamburg n. Bremen.

HOLTONAU 27 Oct. Heyenga, Engelina, n. Koningsbergen, wegens tegenwind terug uit zee.

ELSENEUR 23 Oct. Appel, Morgenstern, Riga n. Cadix. Bolfrey, Ulrica, Stokholm n. Amsterdam. Van der Werf, Jantina, Koningsbergen n. dito. — 24 Oct. Ruil, Amasis, Riga n. dito. Deddes, Zeelust, Petersburg n. Duinkerken. — 25 Oct. Rehberg, Renata, Amsterdam n. Rostok. Rottgers, Ceres, Antwerpen n. Oostzee. Vagt, Speculation, dito n. Wismar. Borgman, Concordia, Koningsbergen n. Amsterdam. Nieman, Fauchon, Schiedam n. Oostzee. Maas, Sophia Maria, dito n. Rostok. Vos Tzn., Heinrich Theodor, Antwerpen n. Oostzee. Permien, Alexandrine, Rotterdam n. dito. Dade, Doretta I, dito n. Rostok. Niemann, Balance, Purmerend n. dito. Ahrens, Vr. Sophia, Antwerpen n. dito. Voss, Dorette, Rotterdam n. dito. Niejahr, Johan Christian, Amsterdam n. dito. Moller, Germania, dito n. dito. Fretwurst, Fanny, Rotterdam n. dito. Zeplien, Dice, Amsterdam n. dito. Fretwurst, Gustav Carl, Schiedam n. dito. — 26 Oct. Suhr, Smolensk, Dordrecht n. Straalsund. Nieman, Adolph Friedrich, Helvoet n. Oostzee. Permien, Helena, Harlingen n. dito. Bruss, Henriette Charlotte, Rotterdam n. dito. Voss, Einigkeit, dito n. dito. Voss, Maria Cornelia, Schiedam n. dito. Krohn, Dordt, Dordt n. dito. Idman, Activ, Antwerpen n. Kopenhagen. Domke, 4 Brödre, dito n. Dantzig. Kramer, 8 Gebroeders, dito n. Oostzee. Romare, Hoppet, Amsterdam n. Stokholm. Arnd, Vigilant, dito n. Memel. Horn, Speculant, dito n. Greifswald. Agrell, Rosalie, Antwerpen n. dito. Eckmann, Ceres, Amsterdam n. Christinastadt. Bahlruss, Providentia, dito n. Straalsund.

UITGEZEILD.

TEXEL 31 Oct. K. B. de Weerd, Maria Frederika, Suriname. N. Dykema, Libau, Marseille.

DELFZIJL 27 Oct. B. P. Linneman, Stad Aurich, Delfzijl n. Emden. — 28 Oct. W. Bargboorn, de Vr. Trientje, Groningen n. dito. P. H. Strackholder, Annette, Amsterdam n. Norden. H. E. Pluktje, de Jonge Jan, dito n. Hamburg. W. R. Rebock, Hendrika Everhardus, Delfzijl n. Papenburg. H. B. Pluktje, de Vr. Harmke, Amsterdam n. Hamburg.

HELVOET 31 Oct. J. Fife, Ocean (S), Londen.

MARSEILLE 24 Oct. Tetsen, Eleonora, Hamburg.

BREMERHAVEN 27 Oct. Eggers, Vr. Wiepke, Kiel.

WARNEMUNDE 22 Oct. Drewes, Hendrika, Amsterdam. Dublinga, 4 Gezusters, dito. — 23 Oct. Drent, Eendragt, Fisherow.

PILLAU 23 Oct. Mulder, Catharina, dito. — 24 Oct. De Jonge, Vr. Martha, dito.

MEMEL 18 Oct. Jobs, Elisabeth Jacoba Tromp, Harlingen.

BOLDERAA 20 Oct. Bonjer, Vr. Bilke, Rotterdam. Roskamp, Helena Geertruida, Antwerpen.

VAART OP DEN RIJN.

SCHEPEN IN LADING.

AMSTERDAM, 1 November 1839.

Naar Mannheim,	het schip Stad Mannheim,	schipper	P. Biens.
» Duisburg,	» » Ich bin Vergnucht,	»	P. J. W. Landt.
» Urdingen en Neusz,	» » Jonge Stephan,	»	H. Smits.
» Dusseldorp,	» » Germania,	»	Th. Weerpas.
» Rijnschans en Leopoldshaven,	» » Catharina,	»	Anton Grenshauser.
» Coblenz,	» » Diana,	»	C. Th. Itschert.
» Mainz,	» » de Kust van Brazilië,	»	J. J. Reindorp.

Vertrokken: P. H. de Vries, Jonge Henrietta, naar Keulen.

KEULEN, 29 Oct. *Aangekomen*: W. Bieltjes, van Amst., met 3,434 ctr. *Voorbijgevaren*: D. Herberich, van Rotterdam naar Mainz, met 2,881 ctr.; C. T. Itschert, van Amsterdam naar Mannheim, met 6,038 ctr.

Rijnhoogte te Keulen 29 Oct., 5 voet, 5¾ duim.

Carga-Lijsten.

AMSTERDAM

DANTZIG, J. T. Domansky, *Henriette*, 115 l. Rogge, B. J. en J. P. Ploos van Amstel.

STETTIN, J. L. Schultz, *Thetis*. 296 st. Balken, 200 st. Deelen, D. Arata.

HAMBURG.

HAVANA, J. J. L. Wolter, *Adolph*. 1001 k. Suiker, 291 b. Tabak, 114 b. Koffij, 1 ptij Sigaren, J. C. Godefroy en Zn.; 75 k. Suiker, H. L. Voss; 114 k. do, 97 b. Tabak, 1 ptij Sigaren, Order.

BREMEN.

PHILADELPHIA, D. Spille, *Stern*. 252 k. Suiker, H. Hagedorn en Zn.; 2,304 st. Huiden, 5 p. Haar, F. en E. Delius; 10 v. Tabakstelen, 4 k. Koopm., Order.

HANDELBERIGTEN.

KOLONIALE EN ANDERE GOEDEREN.

ANTWERPEN, 31 October.

SUIKER. 100 kisten ord. blond Havana zijn tot *f* 16½ vreemde vlag verkocht.

KATOEN. 20 balen Georgia zijn tot geheim gehouden prijs verkocht.

PEPER. 50 balen half ligte Sumatra zijn tot niet genoemden prijs afgedaan.

HUIDEN. Heden zijn in veiling verkocht 2,680 besch. gezouten drooge Bahia van 34 a 78, en 460 dito drooge van 74 a 91 centimes per ½ kilo.

TABAK. 24 vaten Virginy, min of meer beschadigd, zijn in veiling van 25 à 43 centimes per ½ kilo verkocht.

GRANEN, ZADEN, OLIE, ENZ.

HAMBURG, 29 October.

In *Tarwe* is weinig handel geweest; eene lading zeer mooije gele Ukermarksche, 126, 127 ℔, is tot 162 Rx. ter consumtie, en een partijtje, 124, 125 ℔ Maagdenburger, tot 144 Rx. ter verzending gekocht. Oude *Rogge* is van den zolder tot vorige prijzen goed te verkoopen; nieuwe, minder begeerd, is van 82 à 88 Rx. te noteren. *Garst* in loco flaauwer, vooral de geringe qualiteit: 99, 100 ℔ Oderbrucksche is tot 81½ Rx. verkocht. Mooije *Haver* is goed prijshoudend; geringe stil. *Boonen* in loco van 88 à 90 Rx. goed te plaatsen. *Erwten* prijshoudend. *Raapzaad* iets vaster in prijs; van de Westkust van Holstein is tot 100 Rx. Bco. verkocht. *Raapolie* prijshoudend; in deze maand 23 M.; op Nov. en Dec. 20 M. Rood *Klaverzaad* flaauw, doch niet lager; wit onveranderd. *Lijnkoeken* stil. *Raapkoeken* flaauw en lager.

RIGA, 21 October.

Naar *Rogge* in loco is geene vraag; op levering in Mei zijn er verkoopers tot 69 à 68 Z. Rs., met 10 pCt. voorschot. In *Tarwe* is niets omgegaan. *Haver* prijshoudend: 80 ℔ 60 Z. Rs. In *Garst* in loco is niets gedaan. De aanvoer van nieuw *Lijnzaad* bedraagt 84,000 tonnen; Zaaizaad heeft, bij weinig variatie in de prijzen, goeden aftrek gevonden; gedroogde waar is tot 7 à 7⅛ Z. Rs. gekocht, doch thans blijven er tot 6⅞ Z. Rs. verkoopers; voor blank Zaad is, naar qualiteit, 7¼ à 7⅜ tot 7½ Z. Rs., en voor puik 8¼ Z. Rs. besteed. Slag *Lijnzaad* is bij kleinigheden tot 16 Rs. Bco. gekocht. 91, 92 ℔ *Hennepzaad* is, met alle geld vooruit, op levering tot 10½ Z. Rs. te bekomen.

STETTIN, 25 October.

In *Tarwe* is weinig omgegaan; de prijzen houden evenwel aan de landmarkt stand, en voor beste qualiteit blijft men 71 a 72 Rx. besteden; van den zolder is voor nieuwe Marksche en Ukermarksche 66 à 68 Rx. op 125, 127 ℔ besteed; voor goede 126, 127 ℔ nieuwe Ukermarksche op zolder blijft men 71 à 72 Rx., voor gele Silesische 64 à 65 Rx., voor witte 67 à 68 Rx. vragen. *Rogge* in loco is hooger, en goede qualiteit is tot 33 Rx. betaald; op levering in het voorjaar is tot 31¾ Rx. gedaan. *Garst* komt nog weinig aan, kleine partijen nieuwe Voor-Pommersche zijn tot 31 Rx, Oderbrucksche tot 30½ à 30 Rx. gekocht. Voor *Haver*, op levering in het voorjaar, is kooplust tot vorige prijzen; in loco, en op levering half November, is tot 20½ Rx. voor 50, 52 ℔ te koop. *Erwten*, vooral groote, zijn gevraagd. *Raapzaad* onveranderd. *Raapolie* is ⅛ à ¼ Rx. hooger; in loco 9½ Rx.; Nov. en Dec. 9 1/12 Rx.; Maart en April 9¾ Rx.

DORDRECHT, 31 October.

Beste *Tarwe* is tot vorige prijzen aan benoodigden afgegaan, doch afwijkende soorten vonden weinig koopers; voor puike tweejarige is van *f* 12 tot *f* 12½, voor de beste nieuwe van *f* 11¼ tot *f* 11½, en voor een exquis partijtje tot *f* 11¾ besteed; mindere soorten van *f* 10¾ tot *f* 11, geringe van *f* 10½ tot *f* 9½, blaauwe van *f* 8½ tot *f* 9¼, beste zomer *Tarwe* van *f* 10 tot *f* 10½, doch geringe van *f* 8½ tot *f* 9½. *Rogge* prijshoudend; Zeeuwsche *f* 7¼; Inlandsche van *f* 6¾ tot *f* 7, en klein Brabandsche *f* 6½. Winter *Garst* als voren van *f* 5.40 tot *f* 5.60; zomer *Garst* wederom 10 cs. hooger, en van *f* 5¼ tot *f* 5.40 verkocht. *Spelt* mede 20 cs. hooger, en van *f* 4.40 tot *f* 4.50 afgegaan. *Boekweit* tot vorige prijzen verkocht, als: groot Brabandsche voor *f* 210; Vlaamsche en Bredasche *f* 206, en 's Bossche bij gerijven voor *f* 198. *Paardenboonen* vonden goede vraag, en zijn, naar droogte, van *f* 5½ tot *f* 6¼ verkocht. Goede kook *Erwten* vonden, tot vorige prijzen, grage koopers. *Koolzaad* *f* 12 per last hooger; mooi gestort is van *f* 300 tot *f* 306, en Inlandsch zakgoed van *f* 282 tot *f* 300 verkocht. Mooi Inlandsch *Hennepzaad* werd voor *f* 168 aangeboden. Voor puik Zaai *Lijnzaad* is vorige prijzen besteed: eerste soort van *f* 4.50 tot *f* 4.70, middelsoorten van *f* 4 tot *f* 4.40, en geringe Slagsoorten van *f* 2.80 tot *f* 3. *Raapolie* in één doen; op ord. conditie *f* 33½, vliegend *f* 32¾, op Nov. en Dec. *f* 32½, en op Mei 1840 voor *f* 33 gepresenteerd. *Lijnolie* schaarsch; op 6/w *f* 31, en contant *f* 30. Harde *Raapkoeken* contant *f* 64 en *f* 65, op 6/w *f* 66; zachte dito *f* 76.

Kunsten en Wetenschappen.

Verhaal van den Reistogt en de Expeditie naar de Nederlandsche Bezittingen ter Westkust van Africa (Kust van Guinea), door H. F. TENGBERGEN, Kapitein-Luitenant, enz. *'s Gravenhage*, bij S. de Visser en Zoon, 1839, gr. 8vo., VIII en 138 p., met een gezigt op het kasteel en vlek *St. George Del Mina* en het fort *St. Jago* als titel-vignet, het portrait van BONSOE, koning van Hanta, alsmede eene kaart der kust van de Slangenrivier tot aan Accra of fort *Crevecoeur*.

Van deze expeditie hebben wij in der tijd een beknopt verslag van een' der heeren officieren, welke dien togt hebben mede gemaakt, in den *Avondbode* gelezen, doch sedert is daarvan het meer uitvoerige verhaal des heeren Tengbergen in het licht verschenen. Wij zijn den overste T. dubbel dank schuldig, en voor het verhaal zelf, en voor den spoed, waarmede ons dit geschenk is geworden. Een geschenk noemen wij het, omdat wij zoo zelden Journalen, Verhalen of Reisbeschrijvingen van onze zee-officieren ontvangen, hoezeer het waarlijk aan de gelegenheid geenszins ontbreekt, ons dergelijke berigten mede te deelen. Heeft niet, om slechts dit in het geheugen terug te roepen, Z. K. H. Prins Hendrik drie belangrijke zeetogten gedaan; de eerste naar de Oostzee, de tweede naar America, en de derde naar de Nederlandsche Bezittingen in Azië, naar Bengalen en de Kaap de Goede Hoop, — en tot heden is ons nog geene volledige reisbeschrijving gegeven van een' dier drie togten, hoeveel belangrijks de beschrijving daarvan voor den Nederlander met der daad zoude opleveren. Van eene dier drie reizen hebben wij een uitvoerig verhaal gezien, dat gewis de algemeene aandacht meer boeijen en tevens bevredigen zou, dan het vlugtige, om niet te zeggen *te* vlugtige geschrift, dat, zonder gepaste kieschheid in acht te nemen, daarvan in het licht is gezonden. Waarom wordt de bedoelde reisbeschrijving niet door den druk gemeen gemaakt, en waarom is men thans nog genoodzaakt, zich gelukkig te achten met het bezit van een kort « Itinéraire der Reize van Z. K. H. Prins Hendrik naar Nederlandsch Indië, » voorkomende in den *Avondbode* Nº. 574?

Doch om het verhaal van den overste Tengbergen niet uit het oog te verliezen, laat ons zien, wat wij te verwachten hebben. Volgens het voorberigt: « Het is eene beschrijving van dien togt, [onder den generaal-majoor Verveer], met derzelver gevolgen, welke het publiek wordt aangeboden, en die alzoo een geheel zal uitmaken met vroegere berigten, welke men tevens aanleiding heeft gevonden hier en daar in herinnering te brengen, en door aanteekeningen uit te breiden. »

« Dit bundeltje — heet het verder — zal dus alles bevatten, wat op eenigerlei wijze tot de voorschreven zaak in betrekking staat, zijnde genoegzaam alles, wat tot het zeemanschappelijke, enz., betrekking heeft, als voor het algemeen minder onderhoudend, daaruit weggelaten. »

Uit een en ander vernemen wij derhalve, dat wij in het onderhavige boekdeel een volledig verhaal van de aanleidende omstandigheden, en van de gebeurtenissen, welke den togt, onder het bevel van den generaal Verveer, noodzakelijk hebben gemaakt, ontvangen; alsook inzonderheid van de expeditie zelve. Ook zien wij uit de aangehaalde woorden, dat wij, in geenen deele behoeven bevreesd te zijn, van dagelijks uit het scheepsjournaal, alle bijzonderheden van lengte, breedte, winden, enz., te zien mededeelen.

Zoowel in het eene opzigt als in het andere heeft de heer T. woord gehouden, terwijl wij in een' eenvoudigen, maar onderhoudenden schrijftrant alles hier voorgedragen vinden, wat billijk, volgens den titel, kan verwacht worden. Waarlijk de overste heeft niet noodig « de toegevendheid van den lezer in te roepen, » dewijl hij « ongewoon is de pen te voeren. » Voorzeker « zal men den zeeman de feilen in schrijfwijze of anderzins gaarne vergeven; » doch, onzes oordeels, zal men zoodanige feilen slechts in betrekkelijk hoogst gering aantal aantreffen.

De erkentenis van de verdiensten van een' zijner jongste officieren (een adelborst 1ste klasse is immers ook officier?) opzigtens de zamenstelling van het verhaal der expeditie, door den kapitein-luitenant Tengbergen, heeft ons getroffen. Zie hier de woorden der voorrede, daartoe betrekkelijk: « Zelf met menigvuldige werkzaamheden belast, was ik buiten staat om mij geheel aan de zamenstelling van dit verhaal toe te wijden. De verdienstelijke adelborst S. H. de Lange, op den onder mijn bevel zijnden bodem geplaatst, heeft zich, onder mijne leiding, daarmede wel willen onledig houden; gedetacheerd geweest bij den staf van den opperbevelhebber, is hij ook in de gelegenheid geweest het wedervaren meer landwaarts in te vermelden. » — Wij ontmoeten met der daad, in het werk zelf, verscheidene plaatsen, waar niet de overste, maar de adelborst spreekt.

Twee of drie plaatsen zullen wij even aanroeren, om over het voorgedragene of de redeneringen iets in het midden te brengen, en welligt eene of andere bedenking mede te deelen.

Met leedwezen zien wij op bl. 42. « Niet alleen in betrekking tot den handel, maar ook voor eigen gebruik, wordt de bebouwing van gronden door allen verwaarloosd, ofschoon ieder klaagt over het gemis van groenten en graan. Zoo als het land thans ligt, is het, niettegenstaande het heerlijke uiterlijke, die weelderige vruchtbaarheid, slechts met oneetbare nutteloozen planten bedekt, en wij gelooven toch, dat de grond, met eenige zorg behandeld, niet ondankbaar zou zijn. » — Ook wij gelooven, dat de grond niet ondankbaar is, en dat er Europesche groenten, als: kool, erwten, knollen, peën, salade, enz. zeer welig zouden groeijen, indien men zich de

moeite wilde geven, daaraan eenige zorg besteden. Wij meenen zelfs, dat, tijdens het gouvernement van den generaal de Veer en van den generaal Daendels, dergelijke groenten te Del Mina, met goeden uitslag, zijn aangekweekt geworden, zoo wel als koffij, tabak, indigo, en andere tropische voortbrengselen, zonder de tropische, zoo smakelijke en gezonde vruchten te vergeten. — Zou niet de melancholie, en het verlies van alle veêrkracht van den geest, waaraan men zegt, dat de meeste ambtenaren ter kuste lijden, en welke gewis verderfelijk op hun gestel werken moeten, afgewend kunnen worden door eenige werkzaamheid, in den aanbouw van groenten en andere nuttige gewassen? In genoegen en gezondheid beiden zou men daardoor winnen. — En waarlijk de ondervinding heeft bij velen bewezen, dat, bij matige werkzaamheid, matigheid in eten en drinken, en helderheid van geest, het klimaat geenszins zoo verderfelijk is voor den Europeër, als velen thans gelooven.

Hoezeer ook de neger aan trage vadsigheid is overgegeven, wanneer het op eigenlijk gezegden landbouw aankomt, verhaalt de adelborst de Lange op blz. 86. « Alles verkondigde hier (te Ratestein) vruchtbaarheid, en nogtans, hoe weinig weten de inwoners er hun voordeel mede te doen! Reeds zijn er meer dan duizend negers moeten terug trekken in de nabijgelegen krommen (dat is dorpen of vlekken) om daar hun verblijf te zoeken, dewijl hier de voorraad van levensmiddelen genoegzaam geheel verbruikt is. De natuur belooft hun, bij den minsten arbeid, den grootsten overvloed, en is milddadig genoeg, om zelfs, zonder dien, in hunne dagelijksche behoeften te voorzien. » Hierin is ook de oorzaak gelegen van de traagheid der negers.

De overste T. haalt in zijn verhaal menige daadzaak aan, waaruit wij overtuigend zien, hoe de neger bij voortduring nog op een' lagen trap van geestbeschaving staat. Als een blijk daarvan en van den hoogen prijs, welken de negers op beschaving stellen, strekke het volgende (bl. 59). « Wij wilden de palabber (dat is de vergadering of bijeenkomst, waar over de wederzijdsche belangen gehandeld wordt), op de gewone wijze sluiten, toen de Koning van Elmina, een Caboceër, een jongeling van veertien jaren, (wiens rijkdommen op 40,000 gulden Holl. geschat werden) aan den generaal voorstelde, om op het kasteel als dienaar toegelaten te worden en het Hollandsch te kunnen leeren. » Den rijken neger-edelman werd als eene gunst toegestaan, de oppasser van den gouverneur, den overste Bosch, te worden! — Zou hierin niet een' wenk liggen van hetgeen tot beschaving van den neger ter kust gedaan kan worden?

Wij hopen, dat de gebeurtenissen, welke in 1838 ter Kust van Guinea hebben plaats gehad, strekken mogen, om de belangstelling in onze bezittingen aldaar op te wekken, en wenschen, dat het onderhavige geschrift van den overste Tengbergen daartoe mede mogen bijdragen. — Men vergete tevens niet, dat aan de ambtenaren tegenwoordig (zie bl. 166) alle handel verboden is, en dat de aanvoer van ijzerwaren, glaswerk, paantjesgoed en andere benoodigdheden, er den handel verlevendigen kan, en dat op die wijze de bezittingen ter Kuste voordeelig kunnen worden aan de ingezetenen van Nederland, zoowel als aan het Nederlandsche Gouvernement.

De uitvoering is in alle opzigten, zeer netjes en op fraai papier, zoodat de Reistogt en Expeditie naar de kust van Guinea zich evenzeer door het uiterlijke, als door den belangrijken inhoud, aanbeveelt. L.

De Opiumhandel in China (1).

Het is geenszins te verwonderen, dat de maatregelen, door het Chinesche gouvernement genomen, om het binnensmokkelen van het heulsap te beletten, in Engeland de algemeene aandacht gaande houden, en door velen besproken worden. Immers, het getal van hen, die in Groot-Brittanje belang bij dien handel hebben, is niet onbelangrijk. De Oost-Indische Maatschappij trekt aanzienlijke voordeelen en van de aankweeking der heulplant, en van den uitvoer van het gedroogde vocht of de gom; Britsche landeigenaars in Bengalen hebben uitgestrekte papaver-velden; de kooplieden, die de opium naar China verschepen, doen dit niet zonder daarop winsten te hebben, en de Engelschen te Canton zijn allen of meest allen in den opiumhandel betrokken. Daarenboven loopen de prijzen te Canton soms merkelijk op en neêr, zoodat de prijs per kist (2) binnen den tijd van eene halve maand van 50 tot 100 Rijksdaalders verschillen kan. Er bevindt zich ook in Engeland menigeen, die verbazende sommen gelds met dien smokkelhandel gewonnen heeft, terwijl hij Britsch resident te Canton was. Eene aanzienlijke menigte menschen in Engeland gevoelt zich derhalve genoopt ten voordeele van den opiumhandel het woord te voeren. Het kan daarbij in geenen deele uitblijven, of de argumenten, door de voorstanders van dien handel te berde gebragt, onderscheiden zich veelal door alles, behalve door juistheid van redenering, of door logische gevolgtrekkingen.

De een beweert b. v., dat dewijl die handel, hoezeer verboden, nu sedert een aantal jaren, als smokkelhandel, een geregelde tak van den Engelschen handel uitmaakte, het Chineesch gouvernement daarvan niet onkundig zijn konde, en derhalve thans dien handel evenmin verbieden mag, als eenigen anderen handeltak, welken door de Engelschen in China gedreven wordt. Uit dien hoofde, ziedaar de verdere redenering, is het Britsch gouvernement geregtigd, voor het verbod van dien handel, voldoening te vragen. Een ander zegt: de Chinesche douanebeambten zijn zoo slecht bezoldigd, dat zij in de voordeelen, door hen van den smokkelhandel getrokken, hun bestaan moeten vinden; de halve heeft niemand schuld aan dien handel, dan het Chineesch gouvernement alleen; en bij gevolg is het Britsch gouvernement verpligt voldoening en vergoeding te eischen voor de nadeelen, uit het tegenwoordige verbod voortvloeijende, voor de Engelschen, welke zich met den opiumhandel bezig hielden. Zulke en dergelijke argumenten worden vooruitgezet, om het Britsch gouvernement over te halen tot het zenden eener vloot naar China, met het doel, *of* om vrijen en onbelemmerden invoer van opium, door de Engelschen, van het Chineesch gouvernement af te dwingen, *of* om door de vermeestering van eenige forten, den invoer van opium op den duur te vestigen. Want, zeggen sommigen, zijn niet de Portugezen in het bezit van Macao, (doch van welken aard is dat bezit?) en hebben niet de Russen een aanzienlijk Etablissement te Peking? Waarom zouden de Engelschen voordeelen derven, welke die beide natiën bezitten? Doch bovendien: Macao is slechts een lastpost voor Portugal, en hoe gemakkelijk ware het niet Macao, ten gevolge eener overeenkomst met Portugal, in handen te krijgen.

Er zijn ook voorstanders van de opium smokkelarij, wier argumenten van een' geheel anderen aard zijn. Geen volk op aarde, zeggen dezen, dat niet verlangt naar het een of ander om als kunstmatig opwekkingsmiddel als dronkenmakend middel te dienen; geen volk, dat niet van zoodanig iets gebruik gemaakt. Die trek, die behoefte is derhalve den mensch ingeschapen. Meestal wordt ten dien einde gebruik gemaakt van eenen of anderen gestookten drank, of van opium. Wanneer sterke drank of opium matig gebruikt wordt, is geen van beiden nadeelig, en opium wel het allerminst. Doch welk verschil wanneer men van een of ander te veel gebruikt! men zie slechts een dozijn amfioenschuivers, of een dozijn jenever- of arak-drinkers bijeen. De eersten zijn stil, gaan stil naar huis, en hunne huisgenooten hebben geen' last van hen. De anderen! Welk geweld, geraas, getier maken zij; zij twisten vaak, worden handgemeen, soms volgt er zelfs doodslag; naar huis gaande, zijn zij tot bespotting van een ieder, worden door kinderen uitgejouwd, of zoeken twist met den rustigen voorbijganger; te huis komende mishandelen zij vrouw en kroost, en eindigen niet zelden met alles stuk te slaan. Wie zal ontkennen, dat de dronkenschap door de opium veroorzaakt niet verre verkieselijk zij boven die door den sterken drank voortgebragt; en het ware te wenschen, gaan die zelfde redenaars voort, dat, dewijl de menschen toch iets dronkenmakends willen gebruiken, en daaraan behoefte hebben, aan de opium boven de sterke dranken in Groot-Brittanje de voorkeur gegeven werd. De slotsom van zoodanige redenering is gemakkelijk na te gaan; ze behelst niets minder, dan dat het Chineesch gouvernement de Engelschen behoort dank te zeggen voor het invoeren van de opium binnen het Hemelsche rijk, en allerondankbaarst handelt, met den invoer van het heulsap tegen te gaan.

Eene wederlegging van alle de aangevoerde drogredenen zou geheel overbodig zijn; ook zijn ze slechts aangevoerd, om te doen zien, op welk eene wijze men het aanlegt, om zijn eigen geweten, of eene oppervlakkige menigte, tevreden te stellen. — Voor het overige, is het tot heden in het duister, of en welke maatregelen het Britsche gouvernement, opzigtens het Chinesche bewind, en opzigtens zijne eigene onderdanen, nemen zal. Dat de Britsche onderdanen voor de in China verbeurd verklaarde opium door hun eigen gouvernement behooren te worden schadeloos gesteld, is een gevoelen, dat in Engeland meer en meer algemeen begint te worden. Over het al of niet nemen van geweldadige of vijandelijke maatregelen jegens China, denkt men in geenen deele eenstemmig.

De Engelsche kooplieden te Canton schijnen intusschen er in geslaagd te zijn, om van hunnen twist met het hof van Peking eene zaak te maken, waarin alle de factorijen betrokken zijn, hoezeer de kooplieden der andere natiën, met uitzondering welligt van eenige Portugesche handelaren, zich nimmer aan den smokkelhandel in opium hebben schuldig gemaakt. Er is ook geene natie, die, door overmoed en aanmatiging, de Chinesche autoriteiten zoodanig getergd heeft, als de Engelschen bij voortduring gedaan hebben. Alle regt had men derhalve, te verwachten, dat vooral de Nederlanders en Noord-Americanen van alle de strenge of belemmerende maatregelen zouden zijn verschoond gebleven, welke de mandarijnen te Canton tegen de Engelschen hebben gemeend te moeten nemen. — Overeenkomstig de laatste tijdingen, uit Macao ontvangen, schijnt het nogtans daarmede geheel anders gesteld te zijn. De Nederlandsche consul te Canton, een man, door zijn langdurig verblijf aldaar, met de Chinesche zeden grondig bekend, en van wege zijne regtschapenheid algemeen geacht, moet zelfs, zoo men wil, in ongelegenheden zijn geraakt, door de warmte en den ijver, door hem aan dag gelegd, om den Engelschen, die zijne tusschenkomst hadden ingeroepen, bijstand te verleenen. Dewijl echter de Nederlanders zich niet bezoedeld hebben met den verboden handel in het zedeverbasterend en ontzenuwend heulsap, mogen wij, in dezen, met kalmte de uitkomst afwachten, overtuigd, dat, des noods, billijke klagten bij de bestuurders van het Hemelsche Rijk ingang zullen vinden.

(1) Zie het artikel in den *Avondbode*, N°. 548.

(2) Men vergete niet, dat eene kist opium weinig meer dan 60 Ned. ℔ weegt. De opium is in kleine koeken tusschen kaf gepakt; aan de bruingele, glanzig en met witte stippen, wordt in China gewoonlijk de voorkeur gegeven.

TE AMSTERDAM, BIJ C. G. WITHUYS, VERANTWOORDELIJK UITGEVER EN DIRECTEUR.

(4301) Ten gevolge van gedane uitnoodiging heeft een *zeer edel Mensch*, onder Letter C., den Heere HUISMAN, voor eene Moeder van *vijf* kinderen, over *f* 10 doen beschikken.

De Moeder wijdt den onbekenden gever tranen van dankbaarheid toe, en bidt haren Hemelschen Vader, dat Hij dien edelen menschenvriend steeds gunstig en genadig zij.

Moge die edele daad nog vele navolgers vinden, en eene Moeder, die sedert jaren door hare kunstvlijt in de behoefte van haar gezin heeft voorzien, en thans door eene reeks van rampen buiten staat is hare werkzaamheden voort te zetten, door meerdere milde ondersteuning geschraagd, spoedig tot het weder-uitoefenen van haar bedrijf worden in staat gesteld.

Zij, die hiertoe wenschen bij te dragen, gelieven zich tot nader informatie te adresseren bij gemelden Heer J. G. HUISMAN, Manufacturier, 2de *Vijzelstraat*, N°. 102.

Schouwburgen, Concerten

EN PUBLIEKE VERMAKELIJKHEDEN.

STADS SCHOUWBURG.

Zaturdag den 2 November 1839. ASTYANAX, Treurspel, in vijf Bedrijven, door den Heer *J. Jabot*. Nooit vertoond. Gevolgd door: ORSINO en LAURETTE, Groot Ballet-Pantomime, gecomponeerd en gemonteerd door den Balletmeester *A. P. Voitus van Hamme*.

Ten zes Ure op het Tooneel.

THÉATRE FRANCAIS,

Sous la direction de Mr. BAUDOT.

(N°. 15 de l'Abonnement.)

Samedi 2 Novembre 1839. La première réprésentation de: L'ITALIENNE A ALGER, Opéra Comique en 4 Actes. Précédée de la première réprésentation de: LA FILLE DE DOMINIQUE, Vaudeville en 1 Acte.

On commencera à 6½ heures précises.

Au Premier jour: La reprise de LA JUIVE et la première réprésentation de CLOTILDE, Comédie nouvelle du Théâtre Français.

A l'Etude: ANNE DE BOULEN.

En attendant l'arrivée et les débuts de Mlle. *Vernin*, Forte Chanteuse.

***Salon des Variétés*, in de Nes.**

Zaturdag den 2 November 1839. TENIERS, Blijspel met Zang, in één Bedrijf. Na hetzelve: DE VROUWEN SOLDATEN, OF DE SLECHT VERDEDIGDE VESTING, Blijspel met Zang, in één Bedrijf.

De Entrée is 75 Cents per Persoon, welke in vertering zal worden aangenomen.

Aanvang ten 7½ Ure.

GROOT FRASCATI.

Zondag den 3 November 1839. Groote SOIRÉE MUSICALE, VOCAAL en INSTRUMENTAAL, de *laatste* opvoering van de FEEST-CANTATE, van *Lindpaintner*, gecomponeerd ter gelegenheid der Echtverbindtenis van HH. KK. HH. den Erfprins *van Oranje* en Prinses *Sophia van Wurtemberg*; KOOR uit de Opera *der Vampyr*, van *Marschner*, GEBED en KOOR uit de Opera *La Muette de Portici*, enz., volgens Programma.

Aanvang ten 7½ Ure.

NB. De woorden, tot de Cantate behoorende, zijn aan het bovengemeld Locaal verkrijgbaar.

GEDRUKT BIJ A. ZWEESAARDT.